

Agustí Ensesa Bonet
Escola de Tastavins del Gironès

El vi

Arrels Montau de Sadurní

Reserva Brut Nature

Elaborat amb les varietats clàssiques del Penedès, Xarel·lo, Macabeu i Parellada. La fermentació del most es realitza en dipòsits d'acer inoxidable amb una temperatura controlada de 18 graus. La segona fermentació a l'ampolla, per convertir el vi en cava, durant uns trenta mesos. Licor d'expedició, 2 grams per litre. És un cava molt fi i atractiu d'un co-

lor groc palla. Aroma molt agradable que recorda el seu contacte a l'ampolla amb el solatge. Notes vegetals, minerals i acidesa molt ben equilibrada. Bombolles petites amb despreniment abundant. Bon maridatge amb aperitius de peix i salmó fumat. Excel·lent per acompanyar un pa amb tomata i anxoves de l'Escala. Preu aproximat: 8 euros.

El celler elaborador: Montau de Sadurní és un celler familiar situat al Garraf, a 400 metres d'alçada sobre el nivell del mar. Nits fredes i terreny argilós i calcari que confereixen el toc mineral del vi. Just a la falda de la muntanya de Montau i a 25 quilòmetres de Barcelona es troba la finca Can Sadurní, amb documentació datada del segle XV. S'hi conreen diferents varietats de ceps per a l'elaboració de vins i caves. Mereix una visita. Per a més informació: www.montaude-sadurni.com i girovi.cat.

Col·leccionisme

TARGETES i papers assecants

Un element imprescindible i publicitari de quan s'escrivia a tinta

Xavier Romero

La setmana anterior parlàvem aquí d'una interessant branca del paper imprès, alhora de tractar-se d'una curiositat costumista i gastronòmica com resulten ser els menús. Avui, continuem amb una altra varietat impresa, però encara més atractiva si pot ser per als col·leccionistes d'objectes antics, tota vegada que es tracta d'elements ja desapareguts fa una bona colla d'anys: els papers secants. Fins a aquell temps, que es pot considerar el comprès entre tres i cinc dècades enrere, el paper assecant venia a ser una eina més i pràcticament indispensable a l'hora d'escriure, tota vegada que la implantació dels bolígrafs encara no havia arrelat i que, per altra banda, podia resultar més barat el treballar amb tinta líquida, tant als col·legis, com als despatxos i a les cases particulars.

Aquest paper porós que té la propietat d'absorbir líquids i que coneixem per assecant, facilitava amb rapidesa l'eixugar els escrits, alhora que ajudava a pal·liar els greus contratemps ocasionats per les taques de tinta. D'aquesta manera se solucionaven molts problemes a l'hora d'escriure o de fer assentaments en els llibres. Curiosament, sembla ser que l'invent de l'assecant es produí per un defecte de fabricació de paper en no haver estat encolat degudament; consegüentment, i descoberta la seva excel·lència, passaria a produir-se'n a partir de pasta de drap i sense cola. Estem parlant de finals del segle XIX, quan fins aleshores es feien servir, entre altres recursos, unes pols per assecat ràpidament la tinta.

Aquesta làmina assecant presentada en multitud de formes i mides ben aviat seria utilitzada com a instrument publicitari, tot començant les mateixes fàbriques de tinta –unes de les més conegudes i exteses, les Pelikan, Waterman o Sama–, que aprofitaven l'anvers per anunciar els seus productes i fer-se'n una autopromoció. Més tard, i considerant l'efectivitat d'aquells anuncis, tal publicitat l'aprofitarien impremtes,

fàbriques de xocolates i dolços, de roba, filatures i molt especialment els laboratoris farmacèutics i de nutrició infantil, els quals hi afegien com a atractiu unes il·lustracions al·legòriques, unes estampes mèdiques relacionades efectivament amb la salut i la higiene.

Atès que una bona part de l'usuari dels assecants era el segment escolar, molts exemplars oferien il·lustracions de contes clàssics ben populars, de personatges de Walt Disney i, ja en els darrers temps, de tebeos de l'estil «Mortadelo y Felmón», «Zipi y Zape», etc. Tal varietat i quantitat de motius dóna peu a què els col·leccionistes avançats no tinguin més remei que, com succeeix en altres branques, recórrer a una classificació per temes a fi i efecte de tenir millor controlats i funcionals llurs fons.

El format, com hem dit, variava segons l'editor i anava des de la mida d'una targeta postal o d'un punt de llibre, fins al tamany d'un foli. També es repartien assecants/plantilla amb una regla o metre impresa, amb calendaris, mapes i distàncies entre ciutats, entre d'altres informacions d'interès general. Es donà el cas, fins i tot, de determinats fabricants contractant a un dibuixant propi que aportava un particular estil a les il·lustracions, que en certs moments s'arribaven a presentar com a veritables cartells.

Gironins del segle XIX

Eudald Miralpeix Illa

Amb els ulls perduts, gairebé sense mirar el paper, va sucra la ploma al tinter i va començar a escriure, a escriure, a escriure...

No s'ha pogut establir amb certesa la data de naixement d'Eudald Miralpeix Illa, tot i que s'intueix que es va produir durant el darrer terç del segle XVIII a Ripoll. Després de rebre la preceptiva formació inicial, va estudiar lleis per arribar a convertir-se en el notari de la seva població natal. En aquells temps, Ripoll va haver de viure alguns dels episodis més tristos de la història recent del patrimoni català ja que el 1835 es va destruir el monestir de Santa Maria. Convé emmarcar el fet en la greu situació política i econòmica que vivia Espanya. El 1833 havia mort el rei Ferran VII i havia deixat el tron a la seva filla, Isabel II. Aquesta decisió havia provocat l'alçament en armes dels sectors més reaccionaris del país, anomenats carlistes ja que donaven suport a les aspiracions de Carles Maria Isidre, germà del monarca difunt, i que pretenia usurpar la corona a la seva neboda.

El Pirineu català va ser escenari d'intenses batalles entre isabelins i carlistes. El 1835, per exemple, Ripoll estava defensada per tropes de la reina procedents de Barcelona. L'estiu d'aquell any a la capital catalana es van produir accions de grups anticatòlics, que van profanar i cremar convents. Els militars destacats a Ripoll van voler deixar la seva posició per anar-se a sumar als disturbis, però al no poder van descarregar les seves iras contra el monestir i els monjos que hi residien. L'agost de 1835 el temple va ser destrossat. Es van incendiar l'arxiu i la biblioteca i es van profanar les tombes dels comtes dels catalans. Els ciutadans van mirar de salvar tot el que van poder de l'ira dels soldats. Entre ells hi havia el notari Eudald Miralpeix Illa, que, impressionat per aquest fet, en va voler deixar constància escrita a *Crònica de la villa y monasterio de Ripoll*, on no només va descriure aquells luctuosos esdeveniments sinó que es va remuntar al 1808, quan Ripoll va ser ocupada per les tropes de Napoleó.

Eudald Miralpeix Illa va morir el 1858. 28 anys més tard, el bisbe de Vic, Josep Morgades, va promoure la restauració del monestir, abandonat des del 1835, ja que després de ser atacat, el govern l'havia expropiat i venut en el marc de la desamortització de Mendizábal.

El monestir de Santa Maria de Ripoll va ser consagrat de nou el juliol de 1893 i recuperà l'esplendor que es mereix.

Xavier Carmaniu Mainadé
Historiador i periodista